

Initiatiefvoorstel: krachtens artikel 78 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals gewijzigd bij S.B. 2023 no. 157), ingediend d.d. 11 december 2025 door W. Joeloemsingh en anderen, allen leden van De Nationale Assemblée, **houdende regels voor duurzaam natuurbeheer (Wet Duurzaam Natuurbeheer).**

Paramaribo, 11 december 2025

De initiatiefnemers:

w. joeloemsingh.

A. SADI

 Sampie Edgar

MARENGO.M

Sabajo C.

DE NATIONALE ASSEMBLÉE
INGEK. 11 december 2025
AGENDA NO. 1902/25
VERWEZEN NAAR _____

Aan: De Nationale Assemblée

**WET van,
houdende regels voor duurzaam natuurbeheer
(Wet Duurzaam Natuurbeheer)**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het wenselijk is regels vast te stellen betreffende het duurzaam beheer van de natuur ter behoud en duurzaam gebruik van de biodiversiteit.

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet.

Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a)	Beheersgebied voor een Habitat of Soort:	een gebied zoals bedoeld in Artikel 14 dat gericht is op de bescherming van bepaalde soorten of habitats, waarbij het beheer deze prioriteit reflecteert. Beschermde gebieden van deze categorie kunnen ingrepen nodig hebben om te voldoen aan de behoeften van specifieke soorten of om habitats te behouden;
b)	Beheersplan:	een plan ten behoeve van het duurzaam en effectief beheer van een beschermd gebied of een bufferzone zoals bedoeld in artikel 27;
c)	Belanghebbende:	degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken;
d)	Beschermd gebied:	een duidelijk gedefinieerde geografisch bepaald gebied dat wordt beheerd ten behoeve van het behoud van de natuur met bijbehorende ecosysteemdiensten en culturele waarden;

- l) De Raad: de Raad van Toezicht als bedoeld in artikel 6 van de wet van 07 mei 2020 (S.B. 2020 no. 97, z.l.g. bij S.B. 2024 no 56) ;
- m) De Raad van Ministers: de Raad van Ministers zoals bedoeld in artikel 119 lid 2 van de Grondwet;
- n) Ecosysteem: een dynamisch complex van gemeenschappen van planten, dieren en micro-organismen en hun niet-levende omgeving, die in een onderlinge wisselwerking een functionele eenheid vormen;
- o) Ecosysteemdiensten: zijn de vele en gevarieerde voordelen die mensen vrijelijk verkrijgen uit de natuurlijke omgeving en uit goed functionerende ecosystemen;
- p) FPIC: afkorting van het Free Prior Informed Consent principe uit het internationaal recht met betrekking tot Inheemsen en Tribale volken en het behelst de manier waarop de Inheemsen en Tribale volken dienen te worden betrokken in de besluitvorming, met betrekking tot activiteiten binnen hun woongebied;
- q) Habitat: de plaats of het gebied waar een organisme of populatie van nature voorkomt;
- r) Inheemse en Tribale volken: Inheemse en tribale volken van Suriname, die in hun voorouderlijke woongebieden zichzelf reguleren conform hun gewoonten en tradities, binnen de Surinaamse wet en als onderdeel van de Staat
- s) Invasieve exoten: niet van nature in Suriname voorkomende planten en micro-organismen, waaronder schimmels, die bij vestiging in de Surinaamse natuur een gevaar kunnen opleveren voor het voortbestaan van planten, micro-organismen en diersoorten die van nature in Suriname of elders voorkomen, of een aanmerkelijke verslechtering kunnen veroorzaken van omstandigheden die voor het voortbestaan van de hiervoor genoemde soorten noodzakelijk zijn;
- t) LBB: Dienst 's Lands Bosbeheer opgericht bij resolutie van 21 juli 1947 no. 2824;
- u) Milieu Fonds: Het Milieu Fonds opgericht bij de wet van 07 mei 2020 (S.B. 2020 no. 97, z.l.g. bij S.B. 2024 no 56);

v)	Natuur Concessie	een concessie, zoals bedoeld in artikel 26, ten behoeve van de handel in ecosysteemdiensten;
w)	Natuurmonument	een gebied zoals bedoeld in artikel 13, dat is gereserveerd om een specifiek natuurmonument te beschermen.;
x)	Natuur toerisme Concessie:	een concessie als bedoeld in artikel 25 uitgegeven binnen een beschermd gebied aan een natuurlijke persoon of rechtspersoon die tot doel heeft duurzame toeristische activiteiten uit te voeren.
y)	Traditioneel gezag:	De volgens het traditionele systeem ingestelde bestuurders van inheemse en tribale volken;
z)	Traditionele kennis:	de gewoonte, gebruiken en kennis van inheemse en tribale volken en lokale gemeenschappen, in overeenstemming met de geschreven en ongeschreven regels, gewoonte, gebruiken of tradities die door hen als zodanig worden erkend;
aa)	Wetenschappelijk onderzoek:	de verwerving van kennis en informatie voor academische dan wel commerciële doeleinden, waaronder antropologische en archeologische;
bb)	Wildernis reservaat:	is een beschermd gebied, zoals bedoeld in artikel 11, dat meestal groot, niet-gemodificeerd of licht aangepast is, zijn eigen natuurlijke karakter en invloed behoudt, zonder permanente of significante menselijke bewoning en wordt beschermd en beheerd om zijn natuurlijke toestand te behouden.

Natuurbeleid

Vaststelling

Artikel 2

1. De NMA bereidt voor de regering het natuurbeleid voor als deel van het nationaal milieu beleid, en betreft bij de voorbereiding hiervan de relevante bestuursorganen, belanghebbende instellingen, organisaties en personen alsook inheemse en tribale volkeren, inzake de gebieden waarin zij wonen. De NMA kan bij de formulering van het concept natuurbeleid eveneens belanghebbende personen en organisaties consulteren die betrokken zijn in de bescherming van de natuur.

2. Bij de voorbereiding van het natuurbeleid neemt de NMA in aanmerking de nationale en internationale verplichtingen die in het kader van het natuurbeheer op Suriname rusten en de nationale en internationale inzichten die zijn verworven ten aanzien van het natuurbeheer.
3. Het natuurbeleid wordt door de regering vastgesteld voor een periode van tenminste zes jaar en is onderdeel van het Ontwikkelingsplan.
4. Het natuurbeleid kan om de twee jaren afgestemd worden op de gewijzigde omstandigheden die zich op nationaal en internationaal niveau kunnen voordoen en aangepast worden.

Inhoud

Artikel 3

1. Het natuurbeleid behelst de hoofdlijnen van het te voeren beleid.
2. Het natuurbeleid is onder meer gericht op:
 - a. het behoud, de versterking, de rehabilitatie en het duurzaam gebruik van de natuur met oog op de verduurzaming van de economie;
 - b. het duurzaam beheer, de instandhouding en het herstel van de biologische diversiteit, natuurlijke landschappen, zeegezichten en wetlands;
 - c. de erkenning, bevordering, ondersteuning en verzekering van de bijdrage van de inheemse en tribale volken en niet-gouvernementele organisaties aan het duurzaam beheer van de natuur;
 - d. de bescherming van de diensten die de ecosystemen aan Suriname en de rest van de wereld leveren;
 - e. de versterking van het nationaal systeem voor beschermde gebieden;
 - f. de erkenning van de intrinsieke waarde van biodiversiteit en bijbehorende culturele, spirituele en historische waarden;
 - g. de bevordering van het goed beheer van het natuurlijke erfgoed;
 - h. de bescherming van de soevereiniteit van Suriname ten aanzien van zijn natuurlijk erfgoed;
 - i. de regulering van de toegang tot de nationale biologische bronnen;
 - j. de bevordering van wetenschappelijk onderzoek dat ten goede komt van duurzaam natuurbeheer;

- k. de uitvoering van de nationale en internationale verplichtingen die in het kader van het natuurbeheer op Suriname rusten en de nationale en internationale inzichten die zijn verworven ten aanzien van het natuurbeheer;
- l. de bevordering van de rehabilitatie van aangetaste gebieden en herstel van ecologische integriteit;
- m. de bevordering van de bescherming en de rehabilitatie van zeldzame en bedreigde soorten;
- n. de bevordering van de connectiviteit tussen natuurlijke dan wel bewerkte landschappen, ecosystemen en habitats;
- o. de bevordering van de bestaande traditionele gebruiken van lokale inheemse en tribale volken met betrekking tot natuurbeheer;
- p. de bevordering en optimalisatie van de verdien capaciteit van de natuur ter financiering van het natuurbeheer;
- q. de ontwikkeling van nieuwe natuurbeheer en verdienmodellen in lijn met duurzaamheid;
- r. al het andere dat noodzakelijk is ten behoeve van een effectief en duurzaam natuurbeheer;
- s. de bescherming, instandhouding en waardering van zowel materieel als immaterieel natuurlijk erfgoed, inclusief traditionele kennis, gebruiken en cultuur-uitingen die verbonden zijn aan de natuur.

De Nationale Milieu Autoriteit

Artikel 4

1. De NMA is belast met de controle op en waar van toepassing de uitvoering van de bepalingen in deze wet.
2. De NMA zal daartoe een beheersorgaan instellen dat belast is met de controle op en waar van toepassing de uitvoering van de bepalingen in deze wet.
3. De bepalingen met betrekking tot de instelling, de taken, het beheer en bestuur van de NMA opgenomen in de Milieu Raamwet, zijn overeenkomstig van toepassing op onderhavige wet.

Natuurbeheer taken NMA

Artikel 5

1. In het kader van de uitvoering van deze wet is de NMA met betrekking tot natuurbeheer onder meer belast met:
 - a. de voorbereiding van het natuurbeleid voor de Regering;
 - b. het geven van advies aan de Regering ten aanzien van bestaande natuurreservaten.
 - c. een duurzaam natuurbeheer op basis van het door de Regering goedgekeurd milieubeleid;
 - d. het beheer van de bij of krachtens staatsbesluit aangewezen beschermde gebieden, als bedoeld in artikel 7, bufferzones zoals bedoeld in artikel 18 en beschermde soorten planten en micro-organismen en partieel beschermde soorten planten en micro-organismen zoals bedoeld in artikel 19;
 - e. het identificeren van gebieden die van ecologisch belang zijn en het doen van aanbevelingen ten behoeve van de aanwijzing van nieuwe beschermde gebieden en bufferzones;
 - f. het identificeren van planten en micro-organismen die bescherming behoeven binnen en buiten de beschermde gebieden en het doen van aanbevelingen ten behoeve van de aanwijzing van nieuwe beschermde en partieel beschermde soorten planten en micro-organismen;
 - g. de zorg voor een systeem van beschermde gebieden en bufferzones, waarin de habitats, ecosystemen, planten, micro-organismen en dieren van Suriname zoveel als mogelijk op een representatieve wijze worden vertegenwoordigd;
 - h. de controle op uitgegeven natuurtoerisme concessies zoals bedoeld in artikel 26 en natuur concessies zoals bedoeld in artikel 27;
 - i. het opstellen dan wel doen opstellen van deugdelijke beheersplannen, als bedoeld in artikel 28;
 - j. het in samenwerking met de inheemse en tribale volken erop toezien dat de FPIC protocollen worden nageleefd;
 - k. het coördineren, verrichten en doen verrichten van wetenschappelijk onderzoek en monitoring;
 - l. het handhaven van de bepalingen uit deze wet; en
 - m. het verrichten van alle handelingen die nodig zijn ter uitvoering van de bepalingen uit deze wet.

2. De NMA kan de in lid 1 genoemde taken in het belang van een effectief beheer van de natuur mandateren aan andere organen van algemeen bestuur. mandatering dient bij schriftelijk besluit van de NMA plaats te vinden onder uitdrukkelijke vermelding van de specifieke bevoegdheden die in mandaat worden gegeven.

Financiering van Natuurbeheer

Artikel 6

1. Bij deze wet wordt vastgesteld dat het Milieu Fonds tevens zal dienen als het fonds voor de financiering van activiteiten in het kader van duurzaam natuurbeheer.
2. Het Milieu Fonds zal naast haar al vastgestelde taken tevens dienen ter financiering van de activiteiten gericht op het bereiken van de doelstelling van deze wet, met inbegrip van doch niet gelimiteerd tot:
 - a. het beschermen, conserveren van en duurzaam gebruiken van de natuur;
 - b. het introduceren van stimulerende maatregelen die ten doel hebben om private initiatieven voor het beschermen van natuurgebieden te ondersteunen;
 - c. het uitvoeren en stimuleren van onderzoek ter ondersteuning van de biodiversiteit en de ecologische balans;
 - d. het ontwikkelen en stimuleren van instrumenten ten behoeve van de vergoeding voor het voordeel dat wordt verkregen uit de beschermde ecosystemen;
 - e. het stimuleren van de bescherming van de traditionele kennis van inheemse en tribale volken en de promotie van de daaruit voortvloeiende goede praktijken;
 - f. het bevorderen en faciliteren van activiteiten binnen de krachtens de Natuurbeschermingswet 1954 aangewezen natuurreservaten;;
 - g. het vergroten van het bewustzijn met betrekking tot het duurzaam beheer van de natuur; en
 - h. het verstrekken van leningen en vergoedingen aan natuurlijke personen en rechtspersonen ten behoeve van de realisatie van al het voorgenoemde.
3. Naast de in artikel 20 van de Milieu Raamwet genoemde middelen van het Milieu Fonds heeft het Milieu Fonds de volgende middelen:
 - a. inkomsten uit natuur concessies, waaronder concessies voor duurzaam gebruik van natuurgebieden;

- b. vergoedingen en heffingen voortvloeiende uit natuurtoerisme en eco toeristische activiteiten;
 - c. bijdragen van internationale organisaties, donoren en private instellingen;
 - d. overige inkomsten die krachtens staatsbesluit aan het fonds worden toegewezen.
4. Het fonds staat ter beschikking van de bevoegde organen en instellingen belast met natuurbeheer, waaronder de NMA en de Dienst 's Lands Bosbeheer (LBB), voor de uitvoering van hun taken.
5. Voorts kunnen niet-gouvernementele organisatie en inheemse of tribale volken welke op grond van artikel 22 het gezamenlijk beheer van beschermde gebieden, bufferzones, beschermde soorten planten, micro-organismen en de beschermde gebieden zoals aangewezen ingevolge de Natuurbeschermingswet 1954, putten uit het fonds voor de uitvoer van beheerstaken.

BESCHERMDE GEBIEDEN

Aanwijzing

Artikel 7

1. Bij staatsbesluit kunnen gebieden die tot het grondgebied van Suriname behoren, inclusief de territoriale zee en de exclusieve economische zone, ten behoeve van behoud van de biodiversiteit, bescherming van ecologische processen, bescherming van migrerende, zeldzame, bedreigde of met uitsterven bedreigde soorten planten, micro-organismen, dieren en hun leefgebieden en bescherming van een gebied dat van ecologische betekenis is en kwetsbaar is of wordt bedreigd, worden aangewezen als beschermd gebied van een van de volgende categorieën:
 - a. Strikt Natuurreservaat;
 - b. Wildernisreservaat;
 - c. Nationaal Park;
 - d. Natuurmonument;
 - e. Beheersgebied voor een Habitat of Soort;
 - f. Beschermd Landschap of Zeegezicht;
 - g. Beschermde Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen en
 - h. Biologische Corridor.
2. Bij staatsbesluit kunnen gebieden die tot het grondgebied van Suriname behoren, inclusief de territoriale zee en de exclusieve economische zone, ter bescherming van de beschermde gebieden worden aangewezen als bufferzones.

3. Voorafgaand aan de aanwijzing van een gebied als beschermd gebied of bufferzone zal een inventarisatie worden uitgevoerd van de aanwezige ecosysteemdiensten en biodiversiteit.
4. Ten behoeve van het beheer wordt voor elke beschermd gebied en bufferzone bij staatsbesluit een beheersplan vastgesteld, dat overeenkomstig artikel 28 is opgesteld.
5. Voorafgaand aan een besluit tot de aanwijzing van een gebied als beschermd gebied of bufferzone en de vaststelling van het daarbij behorende beheersplan, dient, conform het FPIC principe, toestemming van de inheemse en tribale volken in de omliggende woon- en leefgebieden te worden verkregen. Voorts dient het advies van het Ministerie belast met de zorg voor ruimtelijke ordening, het Ministerie belast met grond en bosbeheer, het Ministerie belast met de zorg voor het Milieubeleid, het Ministerie belast met Landbouw, Veeteelt en Visserij, het Ministerie belast met Handel, Industrie en Toerisme, het Ministerie belast met Natuurlijke Hulpbronnen en het Ministerie belast met Regionale Ontwikkeling te worden ingewonnen. Aan andere belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig artikel 40. De adviezen en de binnengekomen zienswijzen dienen bij de besluitvorming te worden meegenomen.
6. Bij staatsbesluit worden nadere regels vastgesteld met betrekking tot de criteria en voorschriften voor het aanwijzen van beschermde gebieden en bufferzones, als bedoeld in de leden 1 en 2 van dit artikel.

Woon- en leefgebieden

Artikel 8

1. Binnen de woon- en leefgebieden van inheemse en tribale volken kunnen geen beschermde gebieden en bufferzones worden aangewezen en natuurtoerisme concessies of natuur concessies worden uitgegeven, tenzij voorafgaande instemming van de betrokken gemeenschap is verkregen in overeenstemming met het FPIC-principe.

Aanpassing status beschermd gebied of bufferzone

Artikel 9

1. Indien een beschermd gebied niet meer aan de karakteristieken kan voldoen die voor die categorie van beschermd gebied gelden, dan kan dat gebied worden geclassificeerd als een andere dan in artikel 7 geregelde beschermde gebieden of kan de status van beschermd gebied worden ontnomen. Voorts kan de daarbij behorende bufferzone worden aangepast of de status van bufferzone worden ontnomen.

2. Voorafgaand aan een besluit tot aanpassing van de status van een beschermd gebied of bufferzone dient het advies van relevante bestuursorganen te worden ingewonnen en aan belanghebbenden de gelegenheid te worden geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig artikel 33. Het advies van de relevante bestuursorganen en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden meegenomen.
3. Binnen de woon- en leefgebieden van inheemse en tribale volken kan de status van een beschermd gebied of bufferzone niet worden gewijzigd zonder voorafgaande instemming van de betrokken gemeenschap is verkregen, overeenkomstig het FPIC-principe.
4. Wijzigingen met betrekking tot beschermde gebieden zoals aangewezen ingevolge de Natuurbeschermingswet 1954, kunnen niet plaatsvinden zonder voorafgaande instemming van de betrokken gemeenschap, overeenkomstig het FPIC-principe.

Strikt Natuurreservaat

Artikel 10

1. Als Strikt Natuurreservaat kunnen gebieden worden aangewezen die over uitzonderlijke of representatieve ecosystemen of soorten beschikken, groot genoeg zijn om de integriteit van de ecosystemen en populaties van inheemse soorten te waarborgen en vrij zijn van directe menselijke tussenkomst.
2. Het beheer van een Strikt Natuurreservaat is gericht op:
 - a. het behouden van Habitats, soorten en ecosystemen in een zo ongestoord mogelijke staat;
 - b. het behoud van de planten, micro-organismen en dieren in een dynamische en evolutionaire toestand;
 - c. het beschermen van bestaande ecologische processen;
 - d. het beschermen van landschapsstructuren en
 - e. de beperking van verstoringen en publieke toegang.
3. De NMA kan, na advies ingewonnen te hebben van LBB en met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Strikt Natuurreservaat.

Wildernis reservaat

Artikel 11

1. Als Wildernis reservaat kunnen worden aangewezen grote ongewijzigde dan wel in niet significante mate gewijzigde gebieden die hun natuurlijke karakter hebben behouden,

belangrijke ecologische, geologische, fysio geografische of andere waardevolle kenmerken bevatten en vrij zijn van permanente en significante menselijke bewoning.

2. Het beheer van een Wildernis reservaat is gericht op:
 - a. behoud van de ecologische integriteit van het gebied als wildernis en
 - b. behoud van de essentiële natuurlijke kenmerken van het gebied.
3. De NMA kan met inachtneming van lid 2 toestaan dat een Wildernis reservaat open is voor het publiek voor zover die toegang beperkt is, weinig impact heeft, niet al te verstorend is, niet gemotoriseerd is en de kwaliteit van het reservaat niet zal schaden.
4. De NMA kan na advies ingewonnen te hebben van LBB en met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Wildernis reservaat.

Nationaal Park

Artikel 12

1. Als Nationaal Park kunnen gebieden worden aangewezen die representatieve voorbeelden bevatten van belangrijke natuurlijke gebieden, landschappen en een of meer ecosystemen bevatten die niet wezenlijk zijn veranderd door menselijke handelen en planten, micro-organismen en dieren soorten bevatten die van bijzondere betekenis zijn.
2. Het beheer van een Nationaal Park is gericht op:
 - a. bescherming van de ecologische integriteit van het Nationaal Park en
 - b. bescherming van de natuurlijke gebieden binnen het Nationaal Park.
3. De NMA kan met inachtneming van lid 2 toestaan dat een Nationaal Park in beperkte mate open is voor het publiek ten behoeve van educatieve, recreatieve, culturele en andere maatschappelijke doeleinden, die de natuurlijke conditie van het Nationaal Park geen schade toebrengen.
4. De NMA kan na advies ingewonnen te hebben van LBB en met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Nationaal Park.

Natuurmonument

Artikel 13

1. Als Natuurmonument kunnen gebieden worden aangewezen die over een of meer kenmerken beschikken die bijzonder of uniek zijn vanwege de inherente zeldzaamheid, de

representatieve of esthetische kwaliteiten of culturele betekenis en groot genoeg zijn om de integriteit van elke van hun natuurlijke kenmerken te beschermen.

2. Het beheer van een Natuurmonument is gericht op de bescherming van de bijzondere of unieke natuurlijke kenmerken van het gebied.
3. De NMA kan met inachtneming van lid 2 toestaan dat een Natuurmonument in beperkte mate open is voor het publiek ten behoeve van educatieve, culturele en andere maatschappelijke doeleinden, die de natuurlijke conditie van het Nationaal Park geen schade toebrengen.
4. De NMA kan na advies ingewonnen te hebben van LBB en met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Natuurmonument.

Beheersgebied voor een Habitat of Soort

Artikel 14

1. Als Beheersgebied voor een Habitat of Soort kunnen gebieden worden aangewezen die een voor de overleving van een soort van belang zijnde habitat bevatten, een belangrijke soort bevatten of beide en beheer behoeven ten behoud van de habitat of soort.
2. Het beheer van een Beheersgebied voor een Habitat of Soort is gericht op de bescherming van de habitat en/of een of meer soorten.
3. De NMA kan met inachtneming van lid 2 toestaan dat een Beheersgebied voor een Habitat of Soort in beperkte mate open is voor het publiek ten behoeve van educatieve, culturele en andere maatschappelijke doeleinden.
4. De NMA kan na advies ingewonnen te hebben van LBB en met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een beheersgebied voor een habitat of soort.

Beschermd Landschap of Zeegebied

Artikel 15

1. Als Beschermd Landschap of Zeegezicht kunnen gebieden worden aangewezen waar door een wisselwerking tussen mens en natuur in de loop van de tijd heeft geleid tot een bijzonder gebied met significante esthetische en ecologische waarde, die significante habitats, planten, micro-organismen en dieren bevatten en die blijf geven van unieke of traditionele patronen van landgebruik en een harmonische wisselwerking tussen mens en natuur.

2. Het beheer van Beschermd Landschap of Zeegezicht is gericht op bescherming van de ecologische integriteit van het gebied en de harmonieuze relatie tussen de mens en dat gebied.
3. De NMA kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Beschermd Landschap of Zeegezicht.
4. De NMA kan na advies ingewonnen te hebben van LBB en met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van recreatieve en ecologisch duurzame activiteiten binnen een Beschermd Landschap of Zeegezicht.

Beschermde Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen

Artikel 16

1. Als Beschermde Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen kunnen gebieden worden aangewezen die overwegend natuurlijke systemen bevatten.
2. Het beheer van Beschermde Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen is gericht op bescherming van de natuurlijke ecosystemen en ecosysteemdiensten met behoud van een duurzame stroom van natuurlijke producten en diensten.
3. De NMA kan een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Beschermde Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen.
4. De NMA kan na advies ingewonnen te hebben van LBB en met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van recreatieve en ecologisch duurzame activiteiten binnen een Beschermde Gebieden met Duurzaam Gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen.

Biologische Corridor

Artikel 17

1. Als Biologische Corridor kunnen gebieden worden aangewezen die connectiviteit kunnen bieden tussen natuurlijke dan wel bewerkte en bewoonde landschappen, ecosystemen en habitats. Deze gebieden kunnen bestaan uit een of meer van de beschermde gebieden zoals geregeld in artikel 11 tot en met artikel 17 en woon- en leefgebieden, als bedoeld in artikel 9.
2. Het beheer van Biologische corridors is gericht op het leveren van een bijdrage aan het behoud van de biodiversiteit en ecologische evolutionaire processen. Het is in overeenstemming met het beheer dat op grond van artikel 11 tot en met artikel 17 ten

aanzien van de daarin voorkomende beschermde gebieden dient te worden gevoerd en doet geen afbreuk aan de rechten die men binnen de woon- en leefgebieden heeft.

3. De NMA kan toestaan dat een Biologische Corridor open is voor het publiek voor zover dat is toegestaan binnen de beschermde gebieden zoals geregeld in artikel 11 tot en met artikel 17, die zich binnen de Biologische corridor bevinden.
4. De NMA kan met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en monitoring binnen een Biologische corridor.
5. De NMA kan na advies ingewonnen te hebben van LBB en met inachtneming van lid 2 een vergunning verlenen ten behoeve van recreatieve en ecologisch duurzame activiteiten binnen een Biologische corridor, indien er geen sprake is van een Strikt Natuurreservaat zoals bedoeld in artikel 11.

Bufferzone

Artikel 18

1. Als Bufferzone kunnen gebieden worden aangewezen die een gebied vormen rondom de in artikel 11 tot en met artikel 18 geregelde beschermde gebieden.
2. Voor een strikt natuurreservaat zal een bufferzone van minimaal 500 meter worden aangewezen.
3. Het beheer van een bufferzone is gericht op de beperking van negatieve effecten van activiteiten in de omgeving van het desbetreffend beschermd gebied.
4. De NMA zal in overleg met de directeurs van de ministeries en leidinggevend van de organen belast met de zorg voor natuurbeheer, visserij, milieu, ruimtelijke ordening en natuurlijke hulpbronnen, de vertegenwoordiger van de inheemse en tribale volken en andere relevante sectoren er zorg voor dragen dat de activiteiten binnen elke bufferzone beperkte negatieve effecten voor het desbetreffend beschermd gebied met zich meebrengen.

BESCHERMDE SOORTEN

Beschermde soorten planten en micro-organismen

Artikel 19

1. Bij of krachtens staatsbesluit zullen bepaalde soorten planten en micro-organismen, waaronder schimmels, als beschermd of partieel beschermd worden aangewezen.
2. Voorafgaand aan een besluit tot de aanwijzing van beschermde en partieel beschermde soorten planten en micro-organismen dient instemming van de inheemse en tribale volken in overeenstemming met het FPIC-principe worden verkregen en het advies van , het Ministerie belast met de zorg voor ruimtelijke ordening, het Ministerie belast met de zorg

voor grond en bosbeheer, het Ministerie belast met de zorg voor het Milieubeleid, het Ministerie belast met Landbouw, Veeteelt en Visserij, het Ministerie belast met Handel, Industrie en Toerisme, het Ministerie belast met Natuurlijke Hulpbronnen en het Ministerie belast met Regionale Ontwikkeling te worden ingewonnen. Aan andere belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig artikel 32. De adviezen en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.

3. Het is verboden om beschermde soorten planten, micro-organismen en hun eventuele zaden te beschadigen, te oogsten, te verhandelen, te exporteren, in het geheel of een gedeelte daarvan voorhanden te hebben in levende of niet levende staat en de producten daarvan of een poging daartoe te doen.
4. De in het vorige lid genoemd verbod geldt eveneens ten aanzien van partieel beschermde soorten planten en micro-organismen, tenzij men over een vergunning van de NMA beschikt en in overeenstemming met de voorwaarden van deze vergunning handelt of op grond van artikel 40 of artikel 41 van de Wet Bosbeheer bevoegd is.
5. Voorafgaand aan de verlening van een vergunning zoals bedoeld in het vorige lid door de NMA, dient het advies van LBB en relevante bestuursorganen te worden ingewonnen. Aan belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig artikel 32. Het advies en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.
6. De NMA stelt nadere regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de vergunning en de aan de NMA verschuldigde leges.

INVASIEVE EXOTEN

Invasieve exoten

Artikel 20

1. Bij staatsbesluit kunnen bepaalde soorten planten en micro-organismen, waaronder schimmels, als invasieve exoten worden aangewezen.
2. Het is verboden invasieve exoten in beschermde gebieden of bufferzones te planten, te zaaïen, uit te zetten dan wel anderszins te introduceren of een poging daartoe te doen, tenzij men over een vergunning van de NMA beschikt en in overeenstemming met de voorwaarden van deze vergunning handelt.
3. De NMA stelt nadere regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de vergunning en de aan de NMA verschuldigde leges.
4. Voorafgaand aan de verlening van een vergunning zoals bedoeld in het tweede lid, dient het advies van de Natuurbeschermingscommissie te worden ingewonnen.

Aan belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig artikel 32. Het advies en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.

BEHEER

Beheer door de NMA

Artikel 21

1. De NMA voert overeenkomstig de bepalingen van deze wet het beheer over de beschermde gebieden, bufferzones en beschermde planten en micro-organismen.
2. Een ieder kan bij de NMA een voorstel indienen tot aanwijzing van een beschermd gebied, een bufferzone, een beschermde dan wel partieel beschermde plant of micro-organisme en een invasieve exoot. Elk voorstel wordt door de NMA doorgeleid naar de Regering. .

Medebeheer

Artikel 22

1. De NMA is bevoegd om, met een niet-gouvernementele organisatie danwel inheemse of tribale volken, schriftelijke overeenkomsten aan te gaan inzake het gezamenlijk beheer van beschermde gebieden, bufferzones, beschermde soorten planten, micro-organismen en de beschermde gebieden zoals aangewezen ingevolge de Natuurbeschermingswet 1954.
2. De NMA houdt toezicht op het beheer dat door de medebeheerder wordt gevoerd.
3. De NMA blijft bij gezamenlijk beheer verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen uit deze wet en de implementatie van het geldende beheersplan.
4. In de overeenkomst zoals bedoeld in lid 1 wordt voorzien in:
 - a. de toepassing van het FPIC-principe in overeenstemming met artikel 32;
 - b. de verplichtingen die op de wederpartij bij de overeenkomst zullen rusten en de maatregelen die kunnen worden genomen indien deze verplichtingen niet dan wel op zeer gebrekkige wijze worden nagekomen;
 - c. de toebedeling van bevoegdheden door de NMA aan de wederpartij bij de overeenkomst;
 - d. een omschrijving van het beschermde gebied, bufferzone of beschermde soorten planten en micro-organismen waar het medebeheer op ziet;
 - e. een beheersplan;

- f. het gebruik van biologische hulpbronnen in het gebied;
 - g. de toegang tot het gebied;
 - h. de ontwikkeling van economische kansen binnen en grenzend aan het beschermde gebied;
 - i. de ontwikkeling van de beheercapaciteit van de lokale bevolking en kennisuitwisseling;
 - j. de door de NMA te treffen maatregelen bij wanbeheer;
 - k. de financiële en andere ondersteuning ten behoeve van een effectief en duurzaam natuurbeheer en ter uitvoering van de overeenkomst;
 - l. de vaststelling of billijke verdeling van rechten op ecosysteemdiensten, natuurtoerisme concessies of natuur concessies voor zover van toepassing en
 - m. al het andere dat noodzakelijk is ten behoeve van een effectief en duurzaam gezamenlijk natuurbeheer.
5. Bij staatsbesluit kunnen nadere regels worden vastgesteld met betrekking tot onder meer de voorwaarden die in de overeenkomst dienen te worden opgenomen.

De door gemeenschappen beschermde gebieden

Artikel 23

1. Inheemse en tribale volken kunnen een voorstel bij de NMA indienen ten behoeve van de aanwijzing van een beschermd gebied danwel bufferzone onder hun zelfstandig beheer. Indien aan de voorwaarde voor de aanwijzing van een beschermd gebied danwel bufferzone wordt voldaan, dan wordt het beoogd gebied als zodanig bij staatsbesluit aangewezen bij staatsbesluit en sluit de NMA, een overeenkomst met de betrokken gemeenschap.
2. In de overeenkomst zoals bedoeld in lid 1 wordt voorzien in:
 - a. capaciteitsversterking van de betrokken gemeenschap;
 - b. de rechten en verplichtingen van de betrokken gemeenschap;
 - c. de toebedeling van bevoegdheden door de NMA aan de betrokken gemeenschap;
 - d. een omschrijving van het beschermde gebied, de bufferzone of beschermde soorten planten en micro-organismen waar het beheer op ziet;
 - e. een beheersplan;
 - f. het gebruik van biologische hulpbronnen in het gebied;
 - g. de toegang tot het gebied;

- h. de ontwikkeling van economische kansen binnen en grenzend aan het beschermde gebied;
 - i. de door de NMA te treffen maatregelen bij wanbeheer;
 - j. de financiële ondersteuning door het Milieufonds en
 - k. al het andere dat noodzakelijk is ten behoeve van een effectief en duurzaam natuurbeheer.
3. Bij of krachtens staatsbesluit zullen nadere regels worden vastgesteld met betrekking tot dit artikel.
 4. Ten behoeve van de formulering van het voorstel dat in lid 1 is bedoeld en het zelfstandig beheer kan technische en financiële ondersteuning worden geboden door het Milieufonds. Het Milieufonds zal de voorwaarden vaststellen, waaronder ondersteuning plaats kan vinden.

Beschermd privégebied

Artikel 24

1. De eigenaar van grond die niet tot het vrije domein behoort kan een voorstel bij de NMA indienen ten behoeve van de aanwijzing daarvan als beschermd gebied of bufferzone onder zijn zelfstandig beheer. Indien aan de voorwaarde voor de aanwijzing van een beschermd gebied en/of bufferzone wordt voldaan, dan wordt het beoogd gebied als zodanig aangewezen en sluit de NMA, een overeenkomst met de eigenaar van de betrokken grond.
5. In de overeenkomst zoals bedoeld in lid 1 wordt voorzien in:
 - a. de rechten en verplichtingen van de eigenaar;
 - b. de toedeling van bevoegdheden door de NMA aan de eigenaar;
 - c. een omschrijving van het beschermde gebied, de bufferzone of beschermde soorten planten en micro-organismen waar het beheer op ziet;
 - d. een beheersplan;
 - e. het gebruik van biologische hulpbronnen in het gebied;
 - f. de toegang tot het gebied;
 - g. de ontwikkeling van economische kansen binnen en grenzend aan het beschermde gebied;
 - h. de door de NMA te treffen maatregelen bij wanbeheer;

- i. de financiële ondersteuning door het Milieufonds en
 - j. al het andere dat noodzakelijk is ten behoeve van een effectief en duurzaam natuurbeheer.
6. Onverminderd het bepaalde in lid 2 zullen bij of krachtens staatsbesluit nadere regels worden vastgesteld.
7. Ten behoeve van de formulering van het voorstel dat in lid 1 is bedoeld en het zelfstandig beheer kan technische en financiële ondersteuning worden geboden door het Milieufonds. Het Milieufonds zal de voorwaarden vaststellen, waaronder ondersteuning plaats kan vinden.

NATUUR TOERISME CONCESSIE

Natuur toerisme concessie

Artikel 25

1. De Regering kan, na positief advies van de NMA, een natuur toerisme concessie uitgeven, al dan niet binnen een beschermd gebied aan een Surinaamse rechtspersoon die tot doel heeft duurzame toeristische activiteiten uit te voeren.
2. De concessie kan enkel worden uitgegeven met inachtneming van de aard van de beschermde gebieden.
3. Voorafgaand aan de uitgifte van een natuurtoerisme concessie dient het advies van de inheemse en tribale volken, het Ministerie belast met de zorg voor ruimtelijke ordening, het Ministerie belast met de zorg grond en bosbeheer, het Ministerie belast met de zorg coördinatie van het Milieubeleid, het Ministerie belast met Landbouw, Veeteelt en Visserij, het Ministerie belast met Handel, Industrie en Toerisme, het Ministerie belast met Natuurlijke Hulpbronnen en het Ministerie belast met Regionale Ontwikkeling te worden ingewonnen. Aan andere belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig artikel 33. De adviezen en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.
4. De NMA stelt regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de concessie, de daaraan te stellen voorwaarden en de aan de NMA verschuldigde leges.

NATUUR CONCESSIE

Natuur concessie

Artikel 26

1. De Regering kan een natuur concessie uitgeven buiten een beschermd gebied aan een rechtspersoon met als doel:
 - a. Herbepanting van gedegradeerde gebieden; of
 - b. Rehabilitatie van ecosystemen met het oog op natuurherstel en duurzaam gebruik.
2. Een natuur concessie kan de houder daarvan het recht geven om maatregelen te implementeren die de uitstoot van broeikasgassen als gevolg van ontbossing en bosdegradatie te verminderen, de natuur en de daarbij behorende bossen te beschermen en een financiële compensatie daarvoor te bewerkstelligen.
3. Voorafgaand aan de uitgifte van een natuur concessie dient het advies van de inheemse en tribale volken inzake de gebieden waarin zij wonen, het Ministerie belast met de zorg voor ruimtelijke ordening, het Ministerie belast met de zorg voor het Milieubeleid, het Ministerie belast met Landbouw, Veeteelt en Visserij, het Ministerie belast met Handel, Industrie en Toerisme, het Ministerie belast met Natuurlijke Hulpbronnen en het Ministerie belast met Regionale Ontwikkeling te worden ingewonnen. Aan andere belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig artikel 33. Het advies en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.
4. De NMA stelt regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de concessie, de daaraan te stellen voorwaarden en de aan de NMA verschuldigde leges.

BEHEERSPLAN

Beheersplan

Artikel 27

1. Ten behoeve van het beheer van een beschermd gebied en bufferzone wordt een beheersplan opgesteld door de beheerders zoals bedoeld in artikel 22 tot en met artikel 25.
2. Het beheersplan wordt bij staatsbesluit vastgesteld.
3. Bij de opstelling van het beheersplan dient acht te worden geslagen op het natuurbeleid en de in artikel 3 lid 2 genoemde aspecten.
4. Het beheersplan zal tenminste bevatten:
 - a. een beschrijving van het beschermde gebied, de bufferzone of de beschermde planten, micro-organismen en dieren;

- b. een kaart van een beëdigde landmeter met daarbij de coördinaten van het beschermde gebied;
 - c. de visie- en beheersdoelstellingen voor het beschermde gebied, de bufferzone of de beschermde soorten planten en micro-organismen;
 - d. een algemene beschrijving van de biologische diversiteit, habitats en ecosystemen van het beschermde gebied;
 - e. identificatie en beschrijving van doelstellingen voor de instandhouding;
 - f. beoogde acties om de instandhouding van de biologische diversiteit, het onderhoud en het herstel van ecosystemen, habitats en populaties van bedreigde en kwetsbare soorten te waarborgen;
 - g. beoogde acties om het behoud van ecologische processen te waarborgen;
 - h. een opsomming van de geïdentificeerde belanghebbenden;
 - i. een procedure voor het identificeren van rechten van inheemse en tribale volken ten aanzien van het gebied;
 - j. een werkplan;
 - k. voorzieningen voor het bewaken en evalueren van het beheersplan en
 - l. een begroting.
5. Het beheersplan dient regelmatig door de NMA te worden geëvalueerd en dient elke 5 (vijf) jaar opnieuw te worden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen bij of krachtens deze wet.

VERGUNNINGEN

Vergunning ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek

Artikel 28

1. Binnen beschermde gebieden en ten aanzien van beschermde planten, micro-organismen en dieren kan slechts met vergunning van de NMA wetenschappelijk onderzoek en monitoring worden uitgevoerd, mits dit onderzoek niet tot substantieel dan wel onomkeerbare schade aan de biodiversiteit kan leiden. Aan de vergunning worden voorwaarden gesteld.
2. Voorafgaand aan de verlening van een vergunning zoals bedoeld in het vorige lid, dient het advies van relevante bestuursorganen te worden ingewonnen. Aan belanghebbenden wordt de gelegenheid geboden om hun zienswijze kenbaar te maken, overeenkomstig artikel 44. Het advies en de binnengekomen zienswijze dienen bij de besluitvorming te worden betrokken.

3. De onderzoeker dient de NMA te voorzien van een rapport inzake zijn bevindingen.
4. De onderzoeker dient over schriftelijke toestemming van de NMA te beschikken alvorens hij zijn bevindingen mag publiceren.
5. De onderzoeker dient over schriftelijke toestemming van de NMA te beschikken indien hij octrooien of andere intellectuele eigendomsrechten wenst te registreren dan wel wenst uit te oefenen ten aanzien van materiaal dat is verkregen door onderzoek dat is uitgevoerd in een beschermd gebied of ten aanzien van een beschermde soort.
6. De schriftelijke toestemming als bedoeld in leden 3 en 4 mag worden geweigerd indien er geen overeenstemming wordt bereikt ten aanzien van mede-eigendom van de NMA ten aanzien van octrooien of andere intellectuele eigendomsrechten, de betaling van leges en royalty's en andere gestelde voorwaarden ten behoeve van het delen in de voordelen.
7. Indien het onderzoek binnen of buiten de beschermde gebieden of ten aanzien van beschermde soorten mede betrekking heeft de traditionele kennis, gewoonten en levensstijl van inheemse en tribale volken, dan zijn de voorafgaande leden van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat er mede toestemming van de inheemse en tribale volken is vereist en zij op een eerlijke en billijke wijze mede in de voordelen dienen te delen.
8. De NMA stelt regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de vergunning en de verschuldigde leges.

Vergunning ten behoeve van maatschappelijke doeleinden

Artikel 29

1. Binnen beschermde gebieden kunnen in het kader van educatieve, culturele of andere maatschappelijke doeleinden en in overeenstemming met hetgeen in artikel 11 tot en met artikel 19 is bepaald, slechts met vergunning van de NMA activiteiten worden uitgevoerd. Aan de vergunning worden voorwaarden gesteld.
2. De NMA stelt regels vast ten aanzien van de aanvraag, verlening, verlenging en intrekking van de vergunning en de verschuldigde leges.

EERBIEDIGING TRADITIES

Eerbiediging tradities

Artikel 30

1. Binnen beschermde gebieden en ten aanzien van beschermde soorten planten en micro-organismen is het voor inheemse en tribale volken toegestaan ten behoeve van de voorziening in hun behoefte ter plaatse aan voeding en onderdak en in het kader van hun

traditionele gebruiken, op een duurzame wijze gebruik te maken van de beschermde gebieden, de beschermde soorten en de daaruit voortvloeiende producten, waaronder hout.

2. Inheemse en tribale volken mogen geen activiteiten ontplooiën die niet in overeenstemming zijn met lid 1, tenzij er sprake is van een vergunning als bedoeld in artikel 28 of artikel 29 of een concessie als bedoeld in artikel 26 of artikel 27.

HET FPIC-PRINCIPE EN CONSULTATIE

FPIC

Artikel 31

1. FPIC is het proces van respect voor het recht van de inheemse en tribale volken op de gebieden die ze al generaties lang bewonen, gebruiken en beheren.
2. De Regering respecteert en erkent dat inheemse en tribale volken als uitvloeisel van hun recht op zelfbeschikking het recht hebben om in overeenstemming met het FPIC-principe uit vrije wil hun voorafgaande en weloverwogen toestemming te geven dan wel te onthouden op grond van volledige en vooraf verkregen informatie.
3. In alle gevallen waar het advies van inheemse en tribale volken ingewonnen dient te worden zullen zij zelf hun rechtmatige vertegenwoordigers aanwijzen en kunnen zij tevens onafhankelijke adviseurs aanwijzen om hen bij dit proces te ondersteunen.

Consultatie

Artikel 32

1. Een voorstel tot aanwijzing van een beschermd gebied of bufferzone en het daarbij behorende beheersplan, het aangaan van een overeenkomst tot medebeheer, het aangaan van een overeenkomst tot zelfstandig beheer door een gemeenschap, de uitgifte van een natuurtoerisme concessie of de uitgifte een natuur concessie wordt in een lokaal dagblad bekendgemaakt en naar de betrokken inheemse en tribale volken in een taal die zij kennen en begrijpen verzonden en negentig dagen voor het publiek ter inzage gelegd ten kantore van de NMA en/of op de website van de NMA gepubliceerd.
2. Het voorstel dient tenminste een omschrijving te omvatten van:
 - a. het gebied, inclusief de in het omringende gebied voorkomende leefgemeenschappen;
 - b. de beoogde categorie van beschermde gebieden;
 - c. het beoogde beheersplan;

- d. de activiteiten die thans in het gebied plaatsvinden en de eventuele concessies die in het gebied zijn uitgegeven;
 - e. een beoordeling van de biodiversiteit in het gebied;
 - f. de overwegingen voor de aanwijzing van het gebied.
- 3. Er zullen minstens twee consultatiebijeenkomsten door de NMA worden georganiseerd in een taal die de belanghebbenden kennen en begrijpen en op een vanuit cultureel oogpunt geschikte wijze.
 - 4. Belanghebbenden kunnen binnen negentig dagen na de bekendmaking overeenkomstig lid 1 hun zienswijze schriftelijk aan de NMA kenbaar maken.
 - 5. Bij staatsbesluit zullen nadere regels worden vastgesteld.

VERBODSBEPALINGEN

Verbodsbepalingen

Artikel 33

- 1. Binnen de krachtens artikel 7 aangewezen beschermde gebieden is ieder menselijk handelen verboden, tenzij het handelen in overeenstemming is met een vergunning die krachtens artikel 10 lid 3, 11 lid 4, 12 lid 4, 13 lid 4, 14 lid 4, 15 leden en 4, 16 leden 3 en 4, 17 leden 4 en 5, 19 leden 4, 5 en 6, 20 leden 2, 3 en 4, is verkregen ten behoeve van handelingen, welke in overeenstemming zijn met de beheers doeleinden die van toepassing zijn op het desbetreffend beschermd gebied en, voor zover van toepassing, in overeenstemming zijn met artikel 28 en artikel 29.
- 2. Het is verboden om opzettelijk of door schuld ten opzichte van beschermde en partieel beschermde soorten planten handelingen te verrichten die in strijd zijn met artikel 19 leden 3 en 4.
- 3. Leden 1 en 2 zijn niet van toepassing ten aanzien van inheemse en tribale volken voor zover er in overeenstemming met artikel 31 wordt gehandeld.
- 4. Het is verboden om opzettelijk of door schuld invasieve exoten in beschermde gebieden en bufferzones te introduceren, tenzij er op grond van artikel 20 lid 2 een vergunning daartoe is verkregen.

HANDHAVING

Toezicht en opsporing

Artikel 34

1. Met het toezicht op de naleving van hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald, belast de daartoe door de Directeur aangewezen personen. Het beleid van de directeur zal gericht zijn op de opleiding en aanwijzing van personen die deel uitmaken van de inheemse en tribale volken.
2. De met het toezicht en de opsporing belaste personen zoals bedoeld in het eerste lid zijn te allen tijde bevoegd tot inbeslagneming van alle voorwerpen die kunnen dienen om de waarheid aan het licht te brengen. Voorts zijn vatbaar voor inbeslagneming alle voorwerpen waarvoor verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer kan worden bevolen. Op de inbeslagneming zijn artikelen 82 en 107 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.
3. De met het toezicht en de opsporing belaste personen zoals bedoeld in het eerste lid hebben te allen tijde toegang tot alle plaatsen, daaronder begrepen lokalen, opslagplaatsen, erven en woningen waarvan zij op grond van bepaalde feiten en omstandigheden vermoeden dat zich daar goederen bevinden, leidende tot opsporing van de in deze wet verboden feiten. Op het binnentreden van een woning zonder toestemming van de bewoner zijn artikelen 99, 113, 114, 115 en 116 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.

Bestuursdwang

Artikel 35

1. De NMA is bevoegd om ter handhaving van de naleving van hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald een last onder bestuursdwang op te leggen.
2. De overtreder is de kosten verbonden aan de toepassing van lid 1 verschuldigd, tenzij de kosten redelijkerwijs niet te zijne laste dienen komen.
3. De NMA kan van de overtreder bij dwangbevel de ingevolge lid 2 verschuldigde kosten, verhoogd met de op de invordering vallende kosten, invorderen.
4. Het dwangbevel wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploot betekend en levert een executoriale titel in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
5. Gedurende zes weken na betekening staat verzet tegen het dwangbevel open door dagvaarding van de NMA voor de Kantonrechter.
6. Het verzet schorst de ten uitvoeringlegging.

7. Op verzoek van de NMA kan de rechter schorsing van de tenuitvoerlegging opheffen.
8. Onverminderd hetgeen in lid 5 is bepaald, staat overeenkomstig artikel 40 bezwaar bij de NMA open.

Last onder dwangsom

Artikel 36

1. Indien met het oog op de betrokken overtreding passend, kan in het belang het voorkomen of beperken van schade aan de ecologische waarde van de natuur de NMA bepalen dat door de overtreder een dwangsom zal worden verbeurd per dag dat er niet in overeenstemming met het gegeven last is gehandeld.
2. De dwangsom bedraagt ten minste tienduizend (10.000) Surinaamse dollar en ten hoogste vijfhonderdduizend (500.000) en het komt toe aan de NMA.
3. De NMA stelt de dwangsom vast hetzij op een bedrag ineens, hetzij op een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd, dan wel per overtreding van de last. Tevens stelt zij het bedrag vast waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd.
4. De NMA kan op verzoek van de overtreder de last opheffen, de looptijd ervan opschorten voor een bepaalde termijn of de dwangsom verminderen ingeval van blijvende of tijdelijke gehele of gedeeltelijk onmogelijkheid voor de overtreder om aan zijn verplichtingen te voldoen.
5. De NMA kan op verzoek van de overtreder de last opheffen indien de beschikking 1 (een) jaar van kracht is geweest zonder dat de dwangsom is verbeurd.
6. Een last onder dwangsom kan niet gelijktijdig met een last onder bestuursdwang worden opgelegd.
7. De NMA kan van de overtreder bij dwangbevel de verschuldigde dwangsom, verhoogd met de op de invordering vallende kosten, invorderen.
8. Het dwangbevel wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploot betekend en levert een executoriale titel in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
9. Gedurende zes weken na betekening staat verzet tegen het dwangbevel op door dagvaarding van de NMA voor de Kantonrechter.
10. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging.
11. Op verzoek van de NMA kan de rechter schorsing van de tenuitvoerlegging opheffen.
12. Onverminderd hetgeen in lid 5 is bepaald, staat overeenkomstig artikel 40 bezwaar bij de NMA open.

Bestuurlijke boete

Artikel 37

1. De NMA is bevoegd om ter handhaving van de naleving van hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald een bestuurlijke boete op te leggen.
2. De boete bedraagt maximaal een bedrag gelijk aan het maximale bedrag van de geldboete gesteld in de zesde categorie van artikel 40 van het Wetboek van Strafrecht.

Economisch delict

Artikel 38

Overtreding van hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald behelst een economisch delict in de zin van artikel 1 lid 1 sub 23 van de Wet economische delicten (S.B. 1986 no. 2, zoals laatstelijk gewijzigd bij (S.B. 2002, no.67).

RECHTSBESCHERMING

Bezwaar

Artikel 39

1. Degene die rechtstreeks in zijn belang wordt getroffen door een krachtens of bij deze wet genomen besluit, kan daartegen binnen (6) zes weken nadat het besluit aan hem ter kennis is gebracht middels een bezwaarschrift bij de NMA in bezwaar gaan.
2. Voor de toepassing van dit artikel wordt met een besluit gelijkgesteld:
 - a. de schriftelijke weigering een besluit te nemen, en
 - b. het niet tijdig nemen van een besluit.
3. Het bezwaarschrift wordt ondertekend en bevat op straffe van niet-ontvankelijkheid tenminste:
 - a. de naam en het adres van de indiener;
 - b. de dagtekening;
 - c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
 - d. de gronden van het bezwaar.
4. Op het bezwaar wordt door de NMA beslist binnen zes weken na de indiening van het bezwaarschrift. De beslistermijn kan door de NMA met 6 (zes) weken worden verlengd. Verder uitstel is mogelijk voor zover alle belanghebbenden daarmee instemmen, de indiener van het bezwaarschrift daarmee instemt en andere belanghebbenden daardoor niet

in hun belangen kunnen worden geschaad of wanneer dit nodig is in verband met de naleving van algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Beroep bij de Kantonrechter

Artikel 40

1. Tegen de beslissing op het bezwaar kan de belanghebbende bij beroepschrift bij de Kantonrechter in beroep gaan binnen 6 (zes) weken nadat het besluit aan hem ter kennis is gebracht. Dit beroep komt de belanghebbende ook toe, indien de termijn is verstreken waarbinnen de beslissing op het bezwaar diende plaats te vinden.
2. Op het beroep bij de Kantonrechter zijn de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.

OVERGANGSBEPALINGEN

Bestaande beschermde gebieden

Artikel 41

1. De krachtens de Natuurbeschermingswet 1954 (G.B. 1954, no. 26, gelijk zij luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen bij G.B. 1954, no. 105, S.B. 1980, no. 116, S.B. 1992, no. 80) ingestelde natuurreservaten blijven gehandhaafd en het algemeen beheer over deze natuurreservaten berust bij het Hoofd van 's Lands Bosbeheer, die daartoe geadviseerd en ondersteunt wordt door de NMA.
2. De bij de Landhervormingsdecreten en de Agrarische Wet ingestelde beschermde gebieden worden zo spoedig mogelijk, na de inwerkingtreding van deze wet onder een van de in artikel 20 lid 1 genoemde categorieën van beschermde gebieden geclassificeerd. Tot aan het moment van de classificatie conform de voorafgaande volzin, behouden de op het desbetreffend beschermd gebied van toepassing zijnde wet- en regelgeving hun gelding, met dien verstande dat de taken en bevoegdheden van de Dienst voor 's Lands Bosbeheer en het Hoofd van 's Lands Bosbeheer worden gehandhaafd.

Wetswijzigingen

Artikel 42

1. De Natuurbeschermingswet 1954 (G.B. 1954, no. 26, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1992, no. 80) wordt in alle artikelen waar de Natuurbeschermingscommissie wordt genoemd wordt vervangen met de Nationale Milieu Autoriteit (NMA).

Het FPIC principe is ook van toepassing op de reeds ingestelde natuurreservaten zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet 1954.

2. In de Milieu Raamwet (S.B. 2020 no. 97, z.l.g. bij S.B. 2024 no. 56) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a. Lid 4 komt te luiden, als volgt:

(1) in sub a wordt na het woord “milieubeleid” toegevoegd: en het natuurbeleid, als onderdeel van het milieubeleid.

(2) in sub d wordt na het woord “milieuverontreiniging” toegevoegd: en natuurbescherming.

(3)

b. In lid 5 onder b en f wordt na het woord “milieu” toegevoegd: en de natuur.

c. In lid 5 wordt een nieuw sub lid g toegevoegd:

g. De NMA kan de in lid 1 genoemde taken in het belang van een effectief beheer van de natuur mandateren aan andere organen van algemeen bestuur. De mandatering dienen bij schriftelijk besluit van de NMA plaats te vinden onder uitdrukkelijke vermelding van de specifieke bevoegdheden die worden in mandaat worden gegeven.

d. Artikel 19 wordt als volgt, gewijzigd:

(1) In lid 1 wordt na het woord “milieu” toegevoegd: en natuurbeheer.

(2) In lid 2 sub a onder i wordt na het woord “milieu” toegevoegd: en natuurbeheer.

(3) In lid 2 sub a onder iv wordt na het woord “milieu” toegevoegd: en natuurbeheer.

Artikel 43

De bepalingen van de Wet van 7 mei 2020 (S.B. 2020 no. 97, laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2024 no. 56), hierna te noemen de Milieu Raamwet, zijn voor zover van overeenkomstige toepassing op de uitvoering, het beheer, de financiering, de toezichtstructuur en de rechtsbescherming binnen deze wet, tenzij in deze wet uitdrukkelijk anders is bepaald.

Slotbepalingen

Artikel 44

1. Deze wet kan worden aangehaald als de “Wet Duurzaam Natuurbeheer”.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.

Gegeven te Paramaribo, de

DRS. JENNIFER GEERLINGS-SIMONS

ONTWERP

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

Suriname beschikt over 93% bosbedekkingsgraad en een enorme rijke biodiversiteit en wordt terecht ook het meest beboste land ter wereld genoemd. Het land wil zijn status van “High Forest Low Deforestation Country” behouden, maar heeft te maken met een aantal uitdagingen die binnen niet al te lange tijd verandering in zijn status kunnen brengen. Recente data tonen dat de ontbossingsgraad momenteel rond de 0,06% per jaar ligt. De belangrijkste directe oorzaken van ontbossing in volgorde van mate van effect in Suriname zijn mijnbouw (73%), wegeninfrastructuur (15%), en verstedelijking (4%).

Deze toename in ontbossing heeft maatschappelijke consequenties voor het land: verstoring dan wel vernietiging van de unieke biodiversiteit en woon- en leefgebieden van inheemse en tribale volken alsook het creëren van conflictsituaties die duurzame ontwikkeling van het land in de weg staan.

Het is noodzakelijk dat er een groene groei van het land wordt bevorderd en de condities daartoe geschapen worden. Groene groei zal namelijk helpen de economie te diversifiëren zodat Suriname niet langer afhankelijk is van wereldmarktprijzen van olie en goud en zal zorgen voor een meer inclusief economisch beleid. Even belangrijk is dat het zal bijdragen aan het behoud van de unieke biodiversiteit en natuur voor de huidige en toekomstige generaties, bescherming van woon en leefgebieden van inheemse en tribale volken en dat Suriname wederom zijn voorhoederol in natuurbeheer kan spelen.

Echter is daarvoor onder andere nodig dat de huidige natuurbeschermingswetgeving wordt gemoderniseerd. De natuurbeschermingswet dateert van 1954 en is een reflectie van toen heersende tijdgeest die prioriteit gaf aan conservering van natuurlijke hulpbronnen. Deze wet regelt de aanwijzing van natuurreservaten. Behalve natuurreservaten, kent Suriname nog andere typen van beschermde gebieden, te weten bijzondere beheersgebieden, speciaal beschermd bos en een natuurpark die elk hun eigen juridische grondslag hebben. Analyses hebben uitgewezen dat de wetgeving welke ten grondslag ligt aan beschermde gebieden vele tekortkomingen heeft en niet meer voldoet aan de eisen welke heden ten dage worden gesteld om de uitdagingen die gepaard gaan met natuurbescherming het hoofd te bieden; transparante procedures en criteria voor instelling van beschermde gebieden ontbreken, inspraak van belanghebbenden en rechtsbescherming zijn niet geregeld.

Naast de wettelijke instrumenten blijkt in de praktijk dat het beheer van deze beschermde gebieden veel te wensen overlaat, onder andere vanwege de gebrekkige capaciteit en de 'top-down' benadering die stamt uit de vorige eeuw. De huidige beheersstructuur voor beschermde gebieden in Suriname is namelijk gebaseerd op een systeem waarbij de centrale overheid belast is met de besluitvorming. Vooralsnog zijn er geen formele institutionele mechanismen die de betrokkenheid van belanghebbenden in het beheer van deze gebieden reguleren. Echter noodzaakt de praktijk wel een aangepaste vorm van beheer waarbij de verschillende belanghebbenden worden betrokken. In de praktijk is ook gebleken dat bij het instellen van beschermde gebieden onvoldoende rekening is gehouden met lokale gemeenschappen die afhankelijk zijn van deze gebieden.

Daarnaast staat de nationale wetgeving niet los van de ontwikkelingen in het internationale milieurecht. Binnen het internationaal recht is de afgelopen decennia een duidelijke ontwikkeling waar te nemen waarbij van de traditionele gedachte van conservering van natuurlijke hulpbronnen overgaat in duurzaam beheer middels een geïntegreerde benadering. Sedert de inwerkingtreding van de natuurbeschermingswet in 1954 is Suriname ook partij geworden van een aantal regionale en mondiale verdragen gericht op de bescherming van de biodiversiteit. Een aantal verplichtingen voortvloeiende uit deze verdragen, evenals internationaal aanvaarde principes zijn nog niet geïncorporeerd in de nationale wetgeving.

De Regering van Suriname erkent het belang van bescherming van Suriname's natuurlijke rijkdommen voor de huidige en toekomstige generaties en heeft zich gecommitteerd tot het actualiseren van haar natuurbeschermingswetgeving.

De uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het formuleren van dit ontwerp zijn verschillend in vergelijking met 1954, te weten:

- i) Natuur is een natuurlijke hulpbron (product) waarvoor betaald dient te worden. De Natuur is een schaars goed en dus economisch alternatief aanwendbaar. M.a.w.: de Natuur dient te worden gekapitaliseerd. De gebruikers moeten een prijs betalen. Natuurrechten dienen te worden gecreëerd ten einde economisch handelen mogelijk te maken. De Natuur is een investeringsobject.
- ii) Erkenning van de intrinsieke waarde van de natuur voor de Tribale Leefgemeenschappen en de bijdrage die zij leveren aan de bescherming daarvan alsook de toekenning van voordelen van de opbrengsten uit de natuur. De besluitvorming die van invloed is op de natuur, zal middels betrokkenheid van de tribale bewoners plaatsvinden.

In het onderstaande zal het ontwerp, eerst betreffende algemene aspecten en vervolgens artikelsgewijs nader worden toegelicht. De regering acht de totstandkoming van deze natuurbeschermingswetgeving belangrijk omdat hierin tevens de onmisbare wettelijke

grondslag ligt voor het instellen van een systeem voor beschermde gebieden welke internationaal gangbaar is en die past binnen een op de toekomst gericht natuurbeleid.

De IUCN Guidelines for Protected Areas Legislation 2011 hebben als leidraad gediend bij het actualiseren van de natuurbeschermingswet.

De structuur van de wet Duurzaam Natuurbeheer is als volgt:

1. De wet begint met het definiëren van een aantal begrippen. Hiervoor is aansluiting gezocht bij internationaal gangbare definities.
2. Daarna volgen de artikelen die het kader bieden voor natuurbeleid in Suriname.
3. De institutionele aspecten met betrekking tot natuurbeheer worden geregeld in artikel 4, waarin is bepaald dat met betrekking tot de instelling, de taken, het beheer en bestuur van de NMA opgenomen in de Milieu Raamwet, overeenkomstig van toepassing is. De huidige situatie ten aanzien van natuurbeheer zoals uitgevoerd door de Dienst 's Lands Bosbeheer is zeer onbevredigend. De middelen die aan deze Dienst als overheidsdienst ter beschikking kunnen worden gesteld zijn al geruime tijd onvoldoende gebleken om het werk naar behoren te doen: onvoldoende mogelijkheden om het vereiste vakbekwame personeel aan te trekken of te houden, onvoldoende middelen voor het materieel om in het veld te zijn, enz. De Nationale Milieu Autoriteit (NMA) heeft in de Wet Duurzaam Natuurbeheer een centrale en veelzijdige rol. Zij fungeert als uitvoeringsautoriteit en coördinator van het natuurbeheer in Suriname. De artikelen 8-19 handelen over de verschillende categorieën van beschermde gebieden die in Suriname zouden kunnen worden ingesteld. Er is aansluiting gezocht bij de categorisering van IUCN welke internationaal gangbaar is. In tegenstelling tot de voorgaande natuurbeschermingswet, zijn in deze wet alle mogelijke categorieën opgenomen en is tevens per categorie gelijk in de wet de beheersdoelstelling opgenomen aan de hand waarvan het beheer zal worden uitgevoerd. De beheersplannen zullen bij Staatsbesluit worden vastgesteld. Voor het instellen van de beschermde gebieden is er een transparant besluitvormingsproces, inclusief publieke participatie voorgeschreven. Beschermde gebieden binnen culturele-, jacht-, woon- en leefgebieden van inheemse en tribale volken is verboden, tenzij conform de FPIC-procedure de betreffende gemeenschap toestemming heeft verleend.
4. In tegenstelling tot de Natuurbeschermingswet van 1954, biedt het onderhavige ontwerp ook de mogelijkheden voor andere vormen van beheer dan het traditionele beheer vanuit de centrale overheid. Mede-beheer wordt geregeld in artikelen 23 en 24.
5. Dit ontwerp biedt tevens de mogelijkheid om anders dan domeingrond tot beschermd gebied aan te wijzen. In artikel 25 kan privégebied tot beschermd gebied worden verklaard.
6. Andere duurzame benuttingsvormen van de natuur vormen natuurtoerisme en de betaling voor ecosysteemdiensten die middels dit ontwerp een wettelijke grondslag geboden wordt.

7. Thans ontbreekt de regulering van wetenschappelijk onderzoek en bescherming van traditionele kennis. Middels deze wet wordt de vergunningverlening voor wetenschappelijk onderzoek geregeld en wordt de basis gelegd voor bescherming van de traditionele kennis van tribale volkeren.
8. Inheemsen en tribale volken dienen beschermd en tegelijkertijd betrokken te worden bij het instellen van beschermde gebieden. Hierbij zal er gebruik worden gemaakt van de internationaal gehanteerde FPIC procedure.
9. Een algemene verbodsbepaling is opgenomen in artikel 34 terwijl artikelen 35 tot en met 39 de handhaving regelen.
10. Een heel belangrijk principe in milieurecht is de toegang tot de rechtsgang. Rechtsbescherming wordt in dit ontwerp geboden aan het publiek, en in het bijzonder personen die getroffen zijn in hun belang op grond van een besluit welk genomen is krachtens dit ontwerp.
11. In de overgangsbepalingen wordt de mogelijk gecreëerd om de bestaande beschermde gebieden om te zetten in de nieuwe categorieën middels onderhavig ontwerp zijn vastgesteld.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikelen 2

Artikel 2 legt vast hoe het natuurbeleid van Suriname wordt voorbereid, vastgesteld en periodiek herzien. Het artikel benadrukt dat natuurbeleid niet losstaat van het bredere milieubeleid, maar daar integraal onderdeel van uitmaakt. Daarmee wordt een samenhangend beleidskader gecreëerd waarin milieu- en natuurdoelen elkaar versterken. Bij de vaststelling van het beleid zal de NMA het advies van relevante bestuursorganen, belanghebbende instellingen en organisaties, inheemse en tribale volken vragen. Dit advies is niet bindend, doch vormt een deskundige leidraad voor de NMA bij de formulering van het natuurbeleid en dient daar zorgvuldig bij te worden betrokken.

Het beleid wordt vastgesteld voor zes jaar, maar kan om de twee jaar herzien worden om in te spelen op veranderende omstandigheden, zoals klimaatverandering of internationale verplichtingen.

Artikel 3

Het artikel bepaalt de inhoudelijke reikwijdte van het natuurbeleid. Het artikel geeft richting aan de hoofdlijnen van het beleid en somt de belangrijkste doelstellingen op. Daarmee wordt het natuurbeleid niet slechts een beleidsdocument, maar een juridisch verankerd kader dat de prioriteiten en uitgangspunten van duurzaam natuurbeheer in Suriname vastlegt.

Het artikel benadrukt dat natuurbeheer niet alleen ecologisch, maar ook sociaal, cultureel en economisch van betekenis is. Het beleid moet bijdragen aan de verduurzaming van de economie, het behoud van biodiversiteit, de erkenning van traditionele kennis en het versterken van internationale samenwerking. Het beleid omvat onder meer:

- behoud en herstel van biodiversiteit;
- erkenning van traditionele kennis;
- bescherming van ecosysteemdiensten;
- bevordering van wetenschappelijk onderzoek;
- koppeling met economische verduurzaming.

Hiermee wordt een adaptief beleidskader gecreëerd dat flexibel inspeelt op nationale en internationale ontwikkelingen.

Artikel 4 en 5

De NMA is de centrale uitvoeringsautoriteit. Door de bepalingen uit de Milieu Raamwet overeenkomstig van toepassing te verklaren, wordt consistentie in bestuur en beheer van milieu en natuurbeheer gewaarborgd.

De taken van de NMA m.b.t. natuurbeheer omvatten:

- formulering en uitvoering van natuurbeleid;
- beheer van beschermde gebieden en bufferzones;
- controle op natuurtoerisme concessien en natuurconcessies;
- toezicht op FPIC-protocollen;
- wetenschappelijk onderzoek en monitoring;
- handhaving van de wet.

Het is van belang dat de NMA kan putten uit de capaciteiten van andere bestuursorganen om zo op effectieve wijze haar taken uit te doen voeren. Om die reden is aan de NMA de bevoegdheid gegeven om specifieke taken aan andere bestuursorganen te mandateren. Mandaat van taken van de NMA zal er niet toe leiden dat de waarborgen die deze wet biedt komen te vervallen. Mandaat kan er dan ook niet toe leiden dat daarmee de bepalingen van deze wet worden omzeild. De verplichtingen die op de NMA rusten gelden onverkort bij delegatie en mandaat.

Artikel 6

Met dit artikel wordt bepaald dat het Milieu Fonds niet uitsluitend zal functioneren als financieringsmechanisme voor milieuprojecten in brede zin, maar tevens zal dienen als het fonds voor de financiering van activiteiten in het kader van natuurbeheer. Deze uitbreiding van de reikwijdte van het fonds beoogt een geïntegreerde benadering van milieu- en natuurbeleid, waarbij zowel de bescherming van ecosystemen als de duurzame benutting van natuurlijke hulpbronnen wordt ondersteund.

Het is van belang te benadrukken dat het fonds toegankelijk zal zijn voor alle bevoegde organen en instellingen die belast zijn met de uitvoering van natuurbeheer. Dit betekent dat ook de Dienst 's Lands Bosbeheer (LBB), die krachtens de Natuurbeschermingswet 1954 en de overgangsbepalingen van deze wet verantwoordelijk blijft voor het beheer van bestaande

natuurreservaten, gebruik kan maken van het fonds voor de financiering van haar activiteiten. Op deze wijze wordt gewaarborgd dat de continuïteit van beheer en toezicht in bestaande beschermde gebieden niet in gevaar komt en dat de noodzakelijke middelen beschikbaar zijn voor onderhoud, handhaving en ontwikkeling van natuurbeheerprojecten.

Voorts biedt Het Milieufonds financiële ondersteuning aan gemeenschappen die overeenkomstig artikel 23 het zelfstandig natuurbeheer over een beschermd gebied en/of bufferzone wensen uit te oefenen en particulieren die hun privé gronden wensen te beheren als een beschermd gebied en/of bufferzone. Daarmee worden deze personen niet enkel theoretisch, maar voorts financieel in staat gesteld om het natuurbeheer ter hand te nemen.

Het fonds wordt gevoed door diverse inkomstenstromen, waaronder bijdragen uit de algemene middelen van de Staat, inkomsten uit natuurconcessies en eco toeristische activiteiten, bijdragen van internationale organisaties en donoren, en overige inkomsten die krachtens staatsbesluit worden toegewezen. Door expliciet de koppeling te leggen met inkomsten uit natuurconcessies en natuurtoerisme wordt een duurzaam financieringsmechanisme gecreëerd dat het gebruik van natuurlijke hulpbronnen direct verbindt met hun bescherming. Dit sluit aan bij het beginsel dat degenen die voordeel halen uit ecosystemen ook bijdragen aan hun instandhouding (user pays principle).

Artikel 7

In lid 1 wordt de aanwijzing van beschermde gebieden geregeld. Deze beschermde gebieden behoren tot de door de International Union for Conservation of Nature (IUCN) onderscheiden beschermde gebieden. Voorts is daaraan, naar het voorbeeld van Belize, de biologische corridor toegevoegd, nu de IUCN-categorieën niet zien op gebieden die connectiviteit kunnen bieden tussen natuurlijke dan wel bewerkte en bewoonde landschappen, ecosystemen en habitats.

Naast de beschermde gebieden kunnen ook bufferzones worden aangewezen. Ten behoeve van het beheer van de beschermde gebieden en de bufferzones dienen gelijktijdig met de aanwijzing daarvan beheersplannen te worden vastgesteld.

De aanwijzing van een beschermd gebied of bufferzone kan overeenkomstig lid 4 niet geschieden voordat het niet bindende advies van de inheemse en tribale volken die binnen de omringende gebieden woon- en leefgebieden hebben te worden ingewonnen. Hier wordt uitdrukkelijk gesproken van de inheemse en tribale volken die binnen de *omringende* gebieden hun woon- en leefgebieden hebben liggen en niet van degenen die *binnen* de beoogde beschermde gebieden en bufferzones hun woon- en leefgemeenschappen hebben. Voor de aanwijzing van beschermde gebieden en bufferzones binnen de woon- en leefgemeenschappen is overeenkomstig het volgende artikel overeenkomstig het FPIC-principe uitdrukkelijke toestemming van de desbetreffende gemeenschap vereist en niet slechts een advies. Zonder toestemming kan er geen beschermd gebied of bufferzone binnen de woon- en leefgebieden worden aangewezen. Dat zou immers in strijd zijn met de rechten die inheemsen en tribale volken genieten.

Artikel 8

De woon- en leefgebieden van inheemse en tribale volken behelst de gebieden die traditioneel door hen worden gebruikt ten behoeve van culturele en maatschappelijke activiteiten, jacht, visvangst en bewoning. Binnen deze gebieden kunnen zonder hun uitdrukkelijke toestemming conform het FPIC-principe geen beschermde gebieden en bufferzones worden aangewezen en geen natuurtoerisme concessies of natuurconcessies worden uitgegeven.

De vaststelling van de woon- en leefgebieden kan niet aan de hand van arbitraire voorwaarden geschieden, maar dient gestoeld te zijn op de historie en traditie.

Indien er onenigheid is over de vraag of een bepaald gebied tot het woon- en leefgebied van een inheemse of tribale volken behoort, dan kan er binnen dat gebied onder geen beding beschermde gebieden en bufferzones worden aangewezen en geen natuurtoerisme concessies of natuurconcessies worden uitgegeven. Er wordt derhalve voorkomen dat de bescherming die woon- en leefgebieden overeenkomstig dit artikel behoren te genieten worden omzeild.

Artikel 9

In dit artikel wordt de mogelijkheid geboden om beschermde gebieden en bufferzones te herclassificeren als een andere categorie van beschermd gebied.

Herclassificatie kan niet geschieden zonder dat het advies van relevante bestuursorganen is ingewonnen en belanghebbenden de gelegenheid hebben gehad om hun zienswijze kenbaar te maken.

Beschermde gebieden en bufferzones die overeenkomstig het voorgaande artikel binnen de woon- en leefgebieden van inheemse en tribale volken zijn vastgelegd kunnen dienovereenkomstig slechts met uitdrukkelijke toestemming overeenkomstig het FPIC-principe worden geherclassificeerd.

Artikelen 10 tot en met 16

Deze artikelen handelen over de IUCN-categorieën van beschermde gebieden, namelijk:

- Categorie Ia: Strikt Natuurreservaat
- Categorie Ib: Wildernisreservaat
- Categorie II: Nationaal Park
- Categorie III: Natuurmonument
- Categorie IV: Beheersgebied voor een Habitat of Soort
- Categorie V: Beschermd Landschap of Zeegebied
- Categorie VI: Beschermd Gebied met Duurzaam gebruik van Natuurlijke Hulpbronnen

Het beheer van deze categorieën dient overeenkomstig de richtlijnen van de IUCN plaats te vinden.

Artikel 17

Dit behelst geen IUCN-categorie, maar een andere categorie die evenals in Belize hier te lande naast de IUCN-categorieën dienstig kan zijn. Een biologische corridor behelst een overkoepelend gebied dat gericht is op connectiviteit tussen verschillende typen van gebieden. Het kan gebieden van diverse categorieën en zelfs bewerkte en bewoonde gebieden omvatten.

Artikel 18

Hoewel Suriname nog geen partij is bij the Cartagena Convention en artikel 8 van the Protocol on Specially Protected Areas and Wildlife (SPAW Protocol) is het ook in Suriname van belang om middels bufferzones schade aan beschermde gebieden te beperken en te voorkomen.

Bufferzones vormen een buffer om het beschermde gebied ten einde de schadelijke effecten van activiteiten die buiten het beschermde gebied plaatsvinden te beperken dan wel geheel weg te nemen. Binnen bufferzones zijn er minder restricties op activiteiten dan binnen beschermde gebieden, doch de activiteiten die daarin plaats mogen vinden dienen verenigbaar te zijn met het doel dat met het beschermd gebied wordt nagestreefd.

Artikel 19

Hier wordt voorzien in een systeem van bescherming van planten en micro-organismen, waaronder schimmels. Bescherming geldt niet indien er een vergunning is verkregen op grond van dit artikel of men op grond van artikelen 40 of 41 de Wet Bosbeheer bevoegd is deze bosbijproducten te gebruiken (partiële bescherming).

Met dit systeem worden diverse niveaus van bescherming van planten en micro-organismen ingebouwd.

De bescherming van dieren en vissen wordt bij of krachtens respectievelijk de Jachtwet 1954 (G.B. 1954, no. 25, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1997, no. 33) en de Zeevisserijwet 1980 (S.B. 1980 no. 144, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2001, no. 120) geregeld.

Artikel 20

Planten, micro-organismen en dieren die niet van nature in Suriname voorkomen kunnen niet slechts vanwege mogelijke ziekten een gevaar vormen, maar ook anderszins. Zij kunnen zich mogelijk namelijk snel vermenigvuldigen en uitgroeien tot een plaag welke een gevaar oplevert voor het voortbestaan van planten, micro-organismen en diersoorten die van nature in Suriname of elders voorkomen.

Artikel 21, 22 en 23

Deze artikelen versterken de rol van de NMA als centrale beheerder, maar erkennen tegelijkertijd de waarde van participatie en samenwerking. Door medebeheer juridisch te verankeren, wordt de betrokkenheid van lokale gemeenschappen, NGO's en inheemse en tribale volken bevorderd. Dit sluit aan bij internationale standaarden van goed natuurbeheer en draagt bij aan duurzame ontwikkeling, sociale legitimiteit en ecologische effectiviteit.

Artikel 23 introduceert een vernieuwd mechanisme waarbij inheemse en tribale volken zelf voorstellen kunnen indienen voor de aanwijzing van beschermde gebieden en bufferzones onder hun zelfstandig beheer. Dit versterkt hun rol als rechtstreekse beheerders van natuurgebieden, in lijn met hun traditionele kennis, gewoonten en culturele waarden. Het artikel erkent dat deze gemeenschappen vaak de meest directe belanghebbenden zijn en dat hun betrokkenheid essentieel is voor duurzaam natuurbeheer.

Artikel 24-26

Deze artikelen introduceren drie innovatieve instrumenten voor duurzaam natuurbeheer:

- Beschermd privégebied: participatie van particuliere grondeigenaren.
- Natuurtoerismeconcessie: koppeling van natuurbeheer aan duurzame toeristische ontwikkeling.
- Natuurconcessie: integratie van ecosysteemdiensten en klimaatfinanciering in het nationale natuurbeheer.

Samen versterken zij de financiële en institutionele basis van natuurbeheer, vergroten de betrokkenheid van private en lokale actoren, en verbinden Suriname met internationale duurzaamheidsmechanismen.

Artikel 27

Het beheersplan is het strategische instrument dat richting en structuur geeft aan het beheer van beschermde gebieden en bufferzones.

- Het plan bevat een integrale visie, doelstellingen, werkplan, begroting en evaluatie voorzieningen.
- Het legt vast hoe biodiversiteit, habitats en ecosystemen worden beschermd, hersteld en duurzaam gebruikt.
- Het borgt dat rechten van inheemse en tribale volken worden meegenomen en dat belanghebbenden worden geïdentificeerd.

Beleidsmatig betekent dit dat het beheersplan de brug vormt tussen wet en uitvoering: het maakt natuurbeheer toetsbaar, transparant en adaptief door vijfjaarlijkse herziening.

Artikel 28 en 29

Beide artikelen regelen dat activiteiten binnen beschermde gebieden m.b.t. wetenschappelijk onderzoek danwel maatschappelijke doeleinden, alleen mogelijk zijn onder strikte vergunningverlening door de NMA.

Artikel 28 legt de nadruk op kennisontwikkeling en bescherming van biodiversiteit, inclusief voordeelverdeling en respect voor traditionele kennis. Mede met het oog op bioprospectie is het noodzakelijk om wetenschappelijk onderzoek te reguleren. Bioprospectie is het proces van ontdekking en commercialisering van nieuwe producten op basis van biologische hulpbronnen. Daarbij kan uitbuiting plaatsvinden. In het bijzonder wanneer er bij bioprospectie gebruik wordt gemaakt van traditionele kennis. Het gevaar bestaat dat voor of op basis van bepaalde traditionele kennis een patent wordt aangevraagd zonder toestemming van de dragers van deze kennis en zonder een billijke verdeling van de daaruit verkregen voordelen. Het gevaar van biopiraterij wordt middels lid 7 van dit artikel ondervangen.

Artikel 29 stimuleert educatie, cultuur en maatschappelijke betrokkenheid, maar met ecologische waarborgen.

Samen zorgen zij ervoor dat gebruik van beschermde gebieden gecontroleerd, verantwoord en participatief plaatsvindt, zodat natuurbeheer niet wordt ondermijnd maar juist versterkt.

Artikel 30

Het te voeren natuurbeheer mag niet indruisen tegen de rechten van inheemsen en tribale volken. Zij moeten niet gehinderd worden in de uitoefening van hun traditionele levensstijl.

Artikel 31

Free, prior and informed consent (FPIC) is het recht van inheemse en tribale volken om hun weloverwogen toestemming te geven of juist niet te geven, op basis van volledige en voorafgaande informatie. De wijze van besluitvorming en toepassing van het FPIC-principe kan per leefgemeenschap verschillen. Het is daarom van belang om per gemeenschap FPIC protocollen overeen te komen dan wel reeds door hen vastgestelde FPIC-protocollen in te brengen (Vereniging van Inheemse Dorpschoude in Suriname (VIDS) en Vereniging van Saramakaaanse Gemeenschappen (VSG), Rapport inzake Community Engagement Strategie voor de Overheid, Maart 2016). Het FPIC-principe kan derhalve niet in deze wet worden uitgeschreven, daar er voor elke gemeenschap op een andere wijze invulling aan dit principe dient te worden gegeven, teneinde met respect voor hun cultuur, normen en tradities het FPIC-principe in de in Artikel 11 lid 2, Artikel 14 leden 2 en 4, Artikel 20, Artikel 21 lid 3 en Artikel 31 lid 5 genoemde gevallen toe te passen. Voorts kan het FPIC-principe indien dat op grond van de internationale verplichtingen vereist is of anderszins gewenst is ook in andere gevallen worden toegepast.

Artikel 32

Degenen die naar administratief recht als belanghebbenden worden aangemerkt en wier belangen rechtstreeks door het te nemen besluit worden geraakt, worden overeenkomstig dit artikel geconsulteerd in de gevallen die in deze wet zijn genoemd.

Artikel 33

Dit artikel bevat de kern verboden die noodzakelijk zijn om de integriteit van beschermde gebieden, bufferzones en beschermde soorten te waarborgen. Het artikel vormt een sluitstuk van het beschermingsregime: het legt vast wat niet is toegestaan, tenzij er expliciet een vergunning of concessie is verleend. Daarmee wordt een duidelijke juridische grens getrokken tussen toegestane en verboden handelingen.

Artikel 34- 38

Deze artikelen vormen samen het handhavingskader van de wet. Zij bieden de NMA en toezichthouders een breed scala aan instrumenten:

- Toezicht en opsporing (artikel 34) – gericht op controle en bewijsvergaring.
- Bestuursdwang (artikel 35) – directe ingreep door de overheid.
- Last onder dwangsom (artikel 36) – financiële prikkel tot naleving.
- Bestuurlijke boete (artikel 37) – snelle sanctie bij lichte overtredingen.
- Economisch delict (artikel 38) – strafrechtelijke vervolging bij ernstige overtredingen.

Beleidsmatig zorgen deze artikelen voor een gedifferentieerd handhavingstelsel waarin preventie, correctie, sanctie en strafrechtelijke vervolging elkaar aanvullen. Dit maakt de wet effectief, rechtvaardig en uitvoerbaar, met oog voor zowel ecologische bescherming als rechtsstatelijke waarborgen.

Artikel 39 en 40

Zij waarborgen dat besluiten van de NMA:

- intern kunnen worden heroverwogen via bezwaar, waardoor fouten of onzorgvuldigheden tijdig kunnen worden gecorrigeerd;
- extern kunnen worden getoetst door de rechter, waardoor onafhankelijke controle op de rechtmatigheid en zorgvuldigheid van besluiten plaatsvindt.

Beleidsmatig versterken deze bepalingen de rechtsstaat en legitimiteit van het natuurbeheer. Zij bieden burgers, gemeenschappen en organisaties een duidelijke route om hun belangen te verdedigen en dragen bij aan transparantie, participatie en vertrouwen in de uitvoering van de wet.

Artikel 41

Dit artikel bevat overgangsbepalingen met betrekking tot reeds bestaande beschermde gebieden en de toekomstige inrichting van het beheer onder de Wet Duurzaam Natuurbeheer. Het artikel beoogt rechtszekerheid te waarborgen en een ordelijke transitie te realiseren van het oude naar het nieuwe stelsel van natuurbeheer.

De krachtens de Natuurbeschermingswet 1954 ingestelde natuurreservaten blijven onverkort gehandhaafd. Het algemeen beheer over deze reservaten berust bij het Hoofd van 's Lands Bosbeheer, dat daarbij wordt ondersteund door de NMA in een adviserende rol. Hiermee wordt de continuïteit van het beheer verzekerd, terwijl tegelijkertijd de deskundigheid van de NMA wordt ingebouwd.

Voor de beschermde gebieden die zijn ingesteld op grond van de Landhervormingsdecreten en de Agrarische Wet geldt dat deze na de inwerkingtreding van de nieuwe wet onder één van de in artikel 19, lid 1 genoemde categorieën van beschermde gebieden moeten worden geclassificeerd. Totdat deze classificatie heeft plaatsgevonden, blijft de bestaande wet- en regelgeving van toepassing.

Artikel 42

Dit artikel regelt de noodzakelijke aanpassingen in bestaande wetgeving om de invoering van de Wet Duurzaam Natuurbeheer juridisch en praktisch te verankeren. Het doel is om overlap en tegenstrijdigheden met oudere wetten weg te nemen en de rol van de NMA als centrale autoriteit voor natuurbeheer duidelijk vast te leggen.

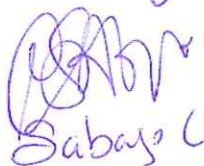
Door de Milieu Raamwet overeenkomstig van toepassing te verklaren, wordt verzekerd dat:

- de NMA opereert binnen een reeds wettelijk verankerd bestuurs- en toezichtskader;
- het Milieu Fonds ook als financieringsinstrument voor natuurbeheer functioneert;
- bestaande procedures voor transparantie, participatie en rechtsbescherming uit de Milieu Raamwet ook gelden voor de uitvoering van deze wet.

Deze bepaling voorkomt overbodige overlap en waarborgt een geïntegreerde benadering van duurzaam milieu- en natuurbeheer in Suriname.

MARENGO-M

Sabay L

Gegeven te Paramaribo, de

De initiatiefnemers,

W. Joeloemsingh.

H. SADI

SAMPK EDGAR